

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tervetuloa yhteiseen päivään!

Taiteen perusopetuksen TOPS2028 –seminaari

1.12.2025

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Lausuntopalaute liittyen ehdotukseen hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi sekä lasten ja nuorten digiraadin tuloksia

Hallitussihteeri Elina Anttila & Kulttuuriasiainneuvos Hanna Koskimies, OKM

TOPS28 –seminaari, OPH 1.12.2025

Uudistuksen tavoitteet

- Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjaus (2023): ***Hallitus uudistaa taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön. Tavoitteena on opetuksen saavutettavuuden parantaminen eri taiteenalat huomioiden.***
- Tehtävään asetettu työryhmä valmisteli ehdotuksensa taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön ja rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi.
- Työn keskeisenä tavoitteena oli, että uudistus tukee saavutettavaa, laadukasta ja vaikuttavaa toimintaa sekä kannustaa uudistuksiin. Tavoitteena on, että uudistuksen myötä taiteen perusopetuksen saavutettavuus paranee ja toiminnan laatu vahvistuu.

Työryhmän kokoonpano

- Työryhmän puheenjohtajana toimi johtaja *Minna Karvonen* opetus- ja kulttuuriministeriöstä.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön edustajien lisäksi työryhmässä oli jäsenet Esittävien taiteiden oppilaitosten liitosta, Kansalaisopistojen liitosta, Kuvataidekoulujen liitosta, Opetushallituksesta, Suomen Kuntaliitosta, Suomen musiikkioppilaitosten liitosta, Suomen sanataideopetuksen seurasta, Suomen Tanssioppilaitosten liitosta, Taiteen perusopetusliitosta sekä Taitoliitosta.
- Työryhmään kuuluivat lisäksi pysyvät asiantuntijat Opetushallituksesta ja valtiovarainministeriöstä. Työryhmän sihteeristö koostui opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen virkahenkilöistä.
- Työryhmä aloitti työskentelynsä 1.3.2024 ja luovutti yksimielisen esityksensä tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitielle 18.6.2025.

Laaja-alainen osallistaminen osana valmistelua

- OKM käynnisti syksyllä 2023 taiteen perusopetusta koskevan **esiselvitysvaiheen**, joka kesti vuoden 2023 loppuun. Esiselvitysvaihe pohjautui taiteen perusopetuksen tietoperustaan ja siinä kuultiin sidosryhmiä osallistavin menetelmin ja täsmennettiin lainsäädännön muutostarpeita.
- Lisäksi OKM toteutti esityksen valmistelun tueksi **kolme kuulemistilaisuutta sidosryhmille**:
15.5.2024 järjestetty tilaisuus käsitteli kuntia taiteen perusopetuksen järjestäjinä.
26.9.2024 keskusteltiin rahoitusjärjestelmän uudistamisesta ja 13.3.2025 keskusteltiin yhden oppimäärän mahdollisuuksista. Lisäksi 27.8.2025 järjestetyssä seminaarissa esiteltiin työryhmän ehdotus ja keskusteltiin siitä.
- Valmistelun aikana, keväällä 2024, toteutettiin kyselymuotoinen kuuleminen taiteen perusopetuksessa oppilaina oleville lapsille ja nuorille. Lisäksi **lasten ja nuorten näkemyksiä kuultiin** digiraadeissa marraskuussa 2025.

Lausuntokierros ja valmistelun seuraavat vaiheet

- Työryhmän esitysehdotus on lausuntokierroksella 18.6.2025—30.9.2025. Lausuntopyyntö lähetettiin yhteensä 644 taholle, minkä lisäksi myös muut tahot voivat jättää lausuntonsa lausuntopalvelu.fi – palvelussa.
- Lausuntoja saapui yhteensä 235 kpl ja ne ovat luettavissa sekä lausuntopalvelussa että uudistusta koskevalla ministeriön hankesivulla.
- Lausuntojen perusteella työryhmän esitykseen suhtaudutaan pääosin myönteisesti. **Selvä enemmistö lausunnonantajista joko kannattaa pykäläkohtaisia ehdotuksia sellaisenaan tai kannattaa niitä muutettuina.** Pykäläkohtaisten ehdotusten vastustaminen on erittäin vähäistä.
- Tavoitteena on koota lausuntoyhteenveto ja viimeistellä HE-luonnos vuoden 2025 loppuun mennessä. Jatkoprosessin osalta tavoiteaikatauluna on, että keväällä 2026 hallituksen esitys käännettäisiin ja lähetettäisiin laintarkastukseen, minkä jälkeen HE annettaisiin valtioneuvostolle. Esityksen eduskuntakäsittely ajoittuisi kevääseen ja kesään 2026. **Tavoitteena on, että uusi lainsäädäntö astuu voimaan 1.1.2027.**

Poimintoja työryhmän keskeisiin ehdotuksiin liittyvistä lausunnoista

Lausuntopyyntö

Lausuntopyynnössä pyydettiin erilliset lausunnot:

- taiteen perusopetusta koskevan lakiehdotuksen 1, 3–5, 7–19 ja 22–24 §:stä,
- taiteen perusopetuksen ehdotettavasta uudesta rahoitusmallista,
- opetustoimen henkilöstöä koskevan asetuksen 20 §:stä,
- taiteen perusopetuksesta annettavasta valtioneuvoston asetuksesta.

Lausunnonantajia pyydettiin kertomaan “kannattivatko”, “kannattivatko muutettuna” vai “vastustivatko” he ko. kohtaa.

Raporttia ja sen sisältämää hallituksen esitysluonnosta oli mahdollista myös kommentoida yleisesti.

Keskeinen ehdotus: Uusi laki taiteen perusopetuksesta

- tarkennettaisiin koulutusmuodon tarkoitusta ja tavoitetta (1 §),
- selkeytettäisiin koulutuksen järjestämistä koskevia säännöksiä (2 § sekä 4 §-6 §).
- säädettäisiin kahden oppimäärän sijaan yhden oppimäärään mukaan (3 §). Oppimäärän laajuus olisi 50 opintopistettä.
- säädettäisiin edelleen, että oppimäärän rakenteesta määrättäisiin jatkossakin Opetushallituksen laatimissa opetussuunnitelman perusteissa.
- säädettäisiin koulutuksen järjestämisluvan edellytyksistä sekä valtionosuuden saamisen edellytysten täyttymisen säännöllisestä seuraamisesta (7 §, 8 §).
- säädettäisiin yhdenmukaisella tavalla kaikista koulutusmuodon taiteenaloista (9 §).
- säädettäisiin koulutuksen järjestäjien keskinäisestä ja muiden yhteisöjen kanssa toteutettavasta yhteistyöstä (10 §) sekä vastuutehtävästä (11 §)

Nostoja lausunnoista: *Uusi laki taiteen perusopetuksesta* 1/5

Koulutusmuodon tarkoitus ja tavoitteet (1 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 213 kpl.
- Noin 50 prosenttia lausunnonantajista kannattaa esitystä sellaisenaan.
- Noin 50 prosenttia lausunnon antajista kannattaa esitystä muutettuna:
- Näistä lausunnonantajista selvä enemmistö katsoo, että **ehdotettua säännöstä tulisi muuttaa niin, että taiteen perusopetus kohdennettaisiin ensisijaisesti lapsille ja nuorille.**

Nostoja lausunnoista: *Uusi laki taiteen perusopetuksesta 2/5*

Kunta koulutuksen järjestäjänä (4 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 184 kpl.
- Lausunnonantajista noin 79 prosenttia pitää säännöstä kannatettavana sellaisenaan.
- Noin 20 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna:
 - Osa muutosta esittäneistä lausunnonantajista katsoo, että **lakiehdotus lisääsi kuntien vastuuta ja aiheuttaisi merkittäviä hallinnollisia muutoksia nykyiseen verrattuna**, mikä voisi johtaa siihen, että kunnat harkitsevat opetuksen supistamista tai lopettamista.
 - Useat lausunnonnonantajista pitävät lisäksi tärkeänä, että **oppilaitokset laatisivat opetussuunnitelmat ja kunta hyväksyisi ne**, jolloin vastuuta ei siirrettäisi tahoille, joilla ei ole pedagogista asiantuntemusta.

Nostoja lausunnoista: *Uusi laki taiteen perusopetuksesta* 3/5

Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä (5 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 184 kpl.
 - Lausunnonantajista noin 91 prosenttia, pitää säännöstä kannatettavana sellaisenaan.
 - Lausunnonantajista noin yhdeksän prosenttia kannattaa esitystä muutettuna:
- Lausunnonantajat nostavat mm. esiin tarpeita teknisiin sanamuutoksiin sekä joidenkin käsitteiden selventämiseen.

Nostoja lausunnoista: *Uusi laki taiteen perusopetuksesta* 4/5

Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta (9 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 185 kpl.
- Lausunnonantajista noin 78 prosenttia pitää säännöstä kannatettavana.
- Lausunnonantajista noin 21 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna:
 - Näistä lausunnonantajista osa pohtii varhaisiän taidekasvatuksen sekä muun taide- ja kulttuuritoiminnan määritelmää ja suhdetta taiteen perusopetuksen kokonaisuuteen.
 - Osa lausunnonantajista nostaa esiin, että musiikista ja muista taiteenaloista tulisi jatkossakin säätää erikseen.

Nostoja lausunnoista: *Uusi laki taiteen perusopetuksesta 5/5*

Yhteistyö (10 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 197 kpl.
- Lausunnonantajista noin 78 prosenttia pitää säännöstä kannatettavana sellaisenaan.
- Lausunnonantajista noin 21 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna.
- Useat lausunnonantajat katsovat, että **yhteistyön kirjaaminen lakiin on kannatettava asia etenkin opetuksen saavutettavuuden kannalta**. Lisäksi osa lausunnonantajista katsoo, että yhteistyö mahdollistaisi joustavammat opetusjärjestelyt, taiteidenväliset opintopolut sekä mahdollisuuksia kehittää taiteen perusopetusta vaikuttavammaksi ja yhdenvertaisemmaksi.
- Osa lausunnonantajista tuo esille sen, että yhteistyön tavoite ei tule tarpeeksi selvästi esille lakiehdotuksessa ja että tätä tulisi täsmentää.

Keskeinen ehdotus: Taiteen perusopetuksen oppimäärä

- Uudessa taiteen perusopetuksesta annettavassa laissa:
- Säädetäisiin kahden oppimäärän sijaan **yhden oppimäärään mukaan (3 §)**. Taiteen perusopetuksen **oppimäärän laajuuden mitoitus määriteltäisiin jatkossa laissa opintopisteinä**. Oppimäärän laajuus olisi 50 opintopistettä.
- Säädetäisiin edelleen, että **oppimäärän rakenteesta määrättäisiin jatkossakin Opetushallituksen laatimissa opetussuunnitelman perusteissa**.
- Valtionosuuslaskentaa varten määriteltävä taiteen perusopetuksen oppilaskohtainen oppimäärän laajuus rahoituksen suoritteina olisi **vähintään 1 000 opetustuntia ja enintään 1 500 opetustuntia**. Tämä tarkoittaisi sitä opetustuntimäärää, jonka oppilas voisi saada opetusta ja joka voitaisiin rahoittaa valtionosuusrahoituksella.

Nostoja lausunnoista: *Taiteen perusopetuksen oppimäärä 1/2*

Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus (3 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 210 kpl.
- Lausunnonantajista noin kolmannes pitää säännöstä kannatettavana sellaisenaan.
- Lausunnonantajista 67 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna.
- Lausunnonantajista noin 5 prosenttia ei kannata esitystä.
- Esitystä sellaisenaan kannattavien lausunnonantajien mukaan **yksi oppimäärä selkeyttää järjestelmää, vahvistaa yhdenvertaisuutta ja tukee opetuksen laatua**. Myös opintopisteisiin siirtymistä opetustuntien sijasta pidetään selkeyttävänä ja vertailukelpoisena ratkaisuna.

Nostoja lausunnoista: *Taiteen perusopetuksen oppimäärä 2/2*

Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus (3 §) (jatkuu)

- Esitykseen muutosta kannattaneista lausunnonantajista (yli 30 lausunnonantajaa) katsoo, että **opintopisteen määritelmä tulisi muuttaa siten, että yksi opintopiste vastaisi 27 opetustuntia sisältäen** mm. oppilaan omaehtoista työskentelyä.
- Useat lausunnonantajat (yli 40 lausunnonantajaa) ottavat jo kantaa myös tulevan oppimäärän rakenteeseen ja nostavat esiin, että **uusi oppimäärä tulisi jakaa mm. pienempiin osakokonaisuuksiin, välitavoitteisiin, osasuorituksiin tai moduuleihin.**
- Esitystä vastustaneiden lausunnonantajien mukaan uusi oppimäärä voisi heikentää musiikin ja tanssin osaamisen tasoa Suomessa.

Nostoja lausunnoista: *Opetustoimen henkilöstön kelpoisuus (20 §)*

- Lausuntoja annettiin yhteensä 197 kpl.
- Lausunnonantajista noin 43 prosenttia pitää ehdotusta kannatettavana sellaisenaan. Perusteluiksi esitetään, että opettajien kelpoisuusehdot on syytä pitää joustavana, koska joillain taidealoilla ja alueilla muodollisesti kelpoisia opettajia voi olla haastavaa löytää.
- Lausunnonantajista noin 53 prosenttia, kannattaa ehdotusta muutettuna:
 - muutosta kannattaneista enemmistö (yli 80 prosenttia) katsoo, että **asetuksen 20 §:ään tulisi lisätä vaatimus vähintään 60 opintopisteen laajuisista opettajan pedagogisista opinnoista.**
 - osa katsoo myös, että **vaatimus pedagogisista opinnoista tulisi lisätä joko kaikkiin vaatimuskohtiin (1–5) tai säännöksen kohtaan 5.** Jotkut lausunnonantajista vaativat **kohdan 5 poistamista säännöksestä kokonaan.**
 - osa lausunnonantajista ehdottaa asetukseen **siirtymäsäännöstä**, jonka nojalla virkaan/tehtävään valittu voisi täydentää kelpoisuuttaan esimerkiksi kolmen tai viiden vuoden kuluessa.
 - Noin neljä prosenttia lausunnonantajista vastusti esitystä. Lausunnonantajat pitivät **esitettyjä opettajan kelpoisuusvaatimuksia liian väljinä** ja jotka uhkaavat heikentää opetuksen korkeaa laatua Suomessa.

Keskeinen ehdotus: Koulutuksen järjestämisluvat

- Laissa säädettäisiin jatkossa **koulutuksen järjestämisluvan edellytyksistä sekä valtionosuuden saamisen edellytysten täyttymisen säännöllisestä seuraamisesta (7 §, 8 §).**
- **Järjestämisluvan myöntämisen edellytykset säilyisivät pääosin ennallaan,** mutta jatkossa hakijalla tulisi olla ammatillisten sekä taloudellisten edellytysten lisäksi **toiminnalliset edellytykset** koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen **(7 §).** Lisäksi edellytyksenä olisi, että hakijan järjestämä koulutus olisi tarpeellista ottaen huomioon valtakunnallinen tai alueellinen koulutustarve ja koulutustarjonta.
- Koulutuksen järjestäjän tulisi pyynnöstä toimittaa valtion opetushallintoviranomaisille niiden määräämät koulutuksen arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin ja seurannan edellyttämät tiedot **(18 §).** Säännöllinen tietojen kerääminen on tarpeellista muun muassa koulutuksen järjestämislupien edellytysten täyttymisen seuraamiseksi sekä koulutusmuodon kehittämisen tueksi.
- Nykyiset, voimassa olevat järjestämisluvat jäisivät voimaan **(22 §).** Ministeriön tarkoituksena on seurata voimassa olevien järjestämislupien edellytysten täyttymistä Opetushallituksen toteuttaman perustietokyselyn yhteydessä siirtymäkauden alussa. Uusia järjestämislupia voitaisiin myöntää ehdotetulla lisämäärärahalla.

Nostoja lausunnoista: *Koulutuksen järjestämisluvat*

Koulutuksen järjestämislupa (7 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 184 kpl.
- Lausunnonantajista noin 80 prosenttia pitää säännöstä kannatettavana sellaisenaan ja noin 20 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna.
- Esitystä muutettuna kannattavat lausunnonantajat näkevät nykyisten järjestämislupien jatkuvuuden pääosin myönteiseksi asiaksi, mutta **huolta aiheuttaa kuitenkin nykyisten valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella toimivien oppilaitosten toiminnan jatkuvuuden turvaaminen**. Osassa lausuntoja esitetään huoli siitä, että ehdotettu säännös saattaa kaventaa nykyistä opetustarjontaa ja heikentää saavutettavuutta.

Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen (8 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 185 kpl.
- Lausunnonantajista valtaosa, 94 prosenttia pitää 8 §:ssä esitettyä kannatettavana sellaisenaan ja noin 5 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna.

Keskeinen ehdotus: Taiteen perusopetuksen vastuutehtävä

- Laissa säädettäisiin jatkossa **taiteen perusopetuksen vastuutehtävästä (11 §)**.
- Monivuotinen taiteen perusopetuksen vastuutehtävä voitaisiin myöntää hakemuksesta opetus- ja kulttuuriministeriöstä. **Vastuutehtävän haltija kehittäisi ja toteuttaisi taiteen perusopetuksen pedagogiikkaan, toimintakulttuuriin ja oppimisympäristöihin liittyviä malleja ja hyviä käytänteitä sekä edistäisi taiteen perusopetuksen koulutuksen järjestäjien keskinäistä yhteistyötä valtakunnallisesti ja alueellisesti.**
- Vastuutehtävän toteuttamista rahoitettaisiin vuosittain myönnettävin valtionavustuksin (enintään 300 000 euroa). **Vastuutehtävän rahoittamiseen ei esitetä lisämäärärahaa, vaan se voitaisiin toteuttaa kustannusneutraalisti momentilta 29.80.34.**

Nostoja lausunnoista: Vastuutehtävä

Vastuutehtävä (11 §)

- *Lausuntoja annettiin yhteensä 192 kpl.*
- *Lausunnonantajista valtaosa, eli noin 76 prosenttia pitää säännöstä kannatettavana sellaisenaan*
- *Lausunnonantajista noin 23 prosenttia kannattaa esitystä muutettuna.*
- Esitystä sellaisenaan kannattaneiden lausunnoista ilmenee, että alueellinen ja valtakunnallinen vastuutehtävä on tarpeellinen taiteen perusopetuksen toiminnan eri osa-alueiden kehittämiseksi. Lausunnonantajat toivovat, että **vastuutehtävän jakamisessa huomioidaan alueelliset erot ja alueellinen tasapaino sekä taiteenalakohtaiset erot ja erot oppilaitosten koossa.**
- Osa lausunnonantajista katsoo, että **vastuutehtävän määrittely vaatisi edelleen selkeyttämistä.** Osa lausunnonantajista katsoo, että vastuutehtävän tulisi olla määräaikainen. Lisäksi yli 20 lausunnonantajaa painottaa, että vastuutehtävään tulee varata erillinen, riittävä rahoitus.

Ehdotus: Uusi valtionrahoitusmalli 1/2

- **Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uudesta valtionrahoitusmallista (12 §),** jonka perusteella päätetään valtionosuuden perusteeksi vahvistettavista opetustuntimääristä.
- **Valtionosuusrahoituksen perusteena olevia kriteereitä lisättäisiin nykyiseen verrattuna siten, että toteutuneen opetustuntimäärän lisäksi rahoituksen perusteeksi otettaisiin toteutunut oppilasmäärä ja oppimäärän suorittaneiden oppilaiden määrä.**
- **Lisäksi säädettäisiin koulutuksen alueelliseen saatavuuteen liittyvästä vähimmäistasosta (ns. saatavuustaso),** jolla turvattaisiin vahvistettava suoritetaso niille alueille, joissa väestön määrä vähenee etenkin lasten ja nuorten ikäryhmissä.
- Esityksen mukaan valtionosuusrahoituksen **suoritteena olisi edelleen opetustunti.** Suoritteiden toteutumista tarkasteltaisiin Opetushallituksen valtionosuustilastoinnin kautta **kolmen edellisen vuoden toteutumatuntimäärän keskiarvon** mukaan sen sijaan, että tarkasteltaisiin kahden edellisen vuoden toteutumatuntimäärien ja kuluvan vuoden arviotuntimäärän keskiarvoa.

Ehdotus: Uusi valtionrahoitusmalli 2/2

- Taiteen perusopetuksen laskennallisen valtionosuuden muodostamisen keskeiset elementit; yksikköhinta, suorite ja valtionosuusprosentti, vastaisivat nykyistä rahoitusmallia.
- Valtion talousarvion momentilla 29.80.34 (Valtionosuus ja -avustukset taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin) **taiteen perusopetukselle määriteltäisiin yksi, kaikkia taiteen perusopetuksen taiteenaloja koskeva enimmäissuoritemäärä.**
- Samalla talousarviomomentilla **myös taiteen perusopetuksen valtionavustuksia tarkasteltaisiin yhtenä kokonaisuutena.**
- Ehdotus on valmisteltu siten, että sen sisältämät **uudistukset ovat pääosin toteutettavissa valtion talouden näkökulmasta kustannusneutraalisti.**
- Valtionosuusrahoitteisten oppilaitosten määrän lisäämiseen ja opetustarjonnan laajentamiseen **ehdotetaan kuitenkin 10 miljoonan euron määrärahalisäystä.** Määrärahalisäys kohdistuisi valtion talousarviossa määriteltävään taiteen perusopetuksen valtionosuuden perusteeksi vahvistettavien opetustuntien kokonaismäärään.

Nostoja lausunnoista: *Uusi valtionrahoitusmalli 1/2*

Valtion rahoitus (12 §)

- Lausuntoja annettiin yhteensä 198 kpl.
- Lausunnonantajista noin 36 prosenttia pitää ehdotusta kannatettavana sellaisenaan ja noin 62 prosenttia kannattaa sitä muutettuna.
- Noin kaksi prosenttia lausunnonantajista ei kannata esitystä.
- Enemmistö lausunnonantajista pitää **rahoitusmallin uudistusta oikeansuuntaisena**. Opetustuntiperusteisen rahoituksen säilyttäminen ja kehittäminen saa laajaa kannatusta ja uudistuksen arvioidaan lisäävän ennustettavuutta ja läpinäkyvyyttä. Monissa lausunnoissa tuodaan esiin, että **rahoitusmallin ohjaava vaikutus voi kannustaa laadun kehittämiseen, oppilaitosyhteistyöhön ja monitaiteisiin opintokokonaisuuksiin**.
- Useat lausunnonantajat pitävät 10 miljoonan euron lisäpanostusta välttämättömänä uudistuksen onnistumiselle.

Nostoja lausunnoista: *Uusi valtionrahoitusmalli 2/2*

Valtion rahoitus (12 §) (jatkuu)

- Useissa lausunnoissa kiitetään rahoitusmallin sisältämää maltillista siirtymää, jossa rahoitusmallin lisäosan painoarvo on uudistuksen alkuvaiheessa pieni. Samalla korostetaan sitä, että **lisäosien painoarvoa ei tulisi jatkossakaan kasvattaa liikaa.**
- Moni lausunnonantaja pitää kannatettavana sitä, että uudistus tasoittaa eroja eri taiteenalojen välillä ja vahvistaa ryhmäopetusta painottavien alojen asemaa.
- Toisaalta taiteenalakohtaiset erot nousevat esiin etenkin useissa musiikin alan toimijoiden lausunnoissa, joissa korostetaan yksilöopetuksen välttämättömyyttä ja kustannusrakenteen eroa ryhmäopetukseen verrattuna. Lausunnoissa ehdotetaan mm. että rahoituskriteereihin liittyviä vertailuja tehtäisiin kunkin taiteenalan sisällä, eikä suhteellisesti kaikkien taiteenalojen välillä.

Lasten ja nuorten TPO-digiraatien tuloksia

Mikä on digiraati?

- Digiraati.fi on oikeusministeriön omistama verkkopalvelu ja keskustelualusta, jolla pyritään parantamaan alle 29-vuotiaiden lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamista yhteiskunnallisiin asioihin.
- Digiraatikeskustelusta tehdään kooste, joka julkaistaan käydyn raatikeskustelun jälkeen digiraati.fi -sivustolla.
- Digiraatikeskusteluissa esiin tulleita lasten ja nuorten näkemyksiä ja kokemuksia on tarkoitus hyödyntää taiteen perusopetuksen lakiuudistuksessa.

Miksi lapsia ja nuoria kuullaan?

- Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus osallistua ja vaikuttaa.
- Perustuslain 6 §:n 3 momentissa säädetään yleisesti lasten vaikuttamismahdollisuuksista. Lasten tulee saada vaikuttaa heitä itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.
- YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksesta seuraa velvoite kuulla lasten ja nuorten näkemyksiä lainvalmistelussa.
- Lisäksi nuorisolain (1285/2016) mukaan kaikkia alle 29-vuotiaita nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.
- Lasten ajatukset ja kokemukset ovat arvokasta tietoa, joka avulla voimme parantaa lainvalmistelua.

Lasten ja nuorten TPO-digiraadit

- Molemmat raadit järjestettiin marraskuun ensimmäisinä viikkoina: nuorten digiraati 3.–7.2025 ja lasten digiraati 10–14.11.2025.
- Digiraateihin ilmoittautui keskustelijoiksi noin 60 lasta ja nuorta.
- Keskustelut käytiin anonyymisti ja turvallisen tilan periaatetta noudattaen. Keskustelua oli mahdollista käydä suomeksi ja ruotsiksi.
- Lapsia ja nuoria kannustettiin ja ohjattiin keskusteluihin molempien viikkojen aikana.

Kysymyksenasettelu

- Molemmissa raadeissa esitettiin lapsille ja nuorille kysymyksiä, jotka asetettiin mahdollisimman ikätasoisesti.
- Kysymykset liittyivät mm. opettajaan ("millainen on hyvä taideopettaja") sekä myös nuorten ryhmässä opettajan koulutustaustaan: ("Onko mielestäsi opettajan koulutustalla merkitystä?")
- Lisäksi kysyttiin yhteen oppimäärään liittyen, että olisivatko lapset ja nuoret valmiita opiskelemaan enemmän: "Miltä opintojen keston pidentyminen sinusta tuntuisi?"
- Muut kysymykset liittyivät mm. päättötodistuksen tärkeyteen ja taideopintojen (lapsilla: harrastuksen) mielekkyyteen.

Tuloksia nuorten digiraadista

- Hyvän opettajan tulee olla rauhallinen, kuunteleva, kannustava, kärsivällinen ja osaava; tuki motivaation ylläpitämisessä toivottua. Eräs kommentti: *”opettajan koulutuksella on tosi paljon merkitystä, koska eihän se varmaan muuten osaisi opettaa kunnolla.”*
- Opintojen määrä: Osa toivoisi useampia tunteja viikossa, mutta koulu ja muut harrastukset rajoittavat; palautuminen nähtiin tärkeäksi.
- Opintojen jatkamista edistävät tuntien hyvä ilmapiiri, oman kehityksen näkeminen ja ystävyysuhteet, kun taas alan epävarmuus heikentää osalla motivaatiota.
- Taideopinnoista saatava päättötodistus nähtiin tärkeänä, palkitsevana ja konkreettisena todisteena kovasta työstä.
- Taideopinnoista nähdään olevan hyötyä, kuten itsekurin, keskittymisen ja luovuuden kehittymisen osalta, vaikka varsinainen ammattilaisuus ei olisikaan tavoitteena.
- Nuorten digiraadin loppulausuma (suomeksi ja ruotsiksi):
<https://digiraati.fi/statement/preview/88?lang=fi&headless=false>

Tuloksia lasten digiraadista

- Hyvän opettajan tulee olla reilu, kannustava, luotettava, ystävällinen, kuunteleva ja rauhallinen; osaa opettaa, tietää asiasta ja huolehtii, että oppiminen on hauskaa. Opettajan kannustus ja tuki koettiin tärkeiksi. Eräs kommentti: *"Ystävällinen ja pitää huolta et kaikilla on hyvät välineet, että pystyy tekemään taidetta. Ja hyvä ope pitää huolta, että kaikilla on hauskaa ja kivaa, ja että kenelläkään ei ole tylsää. Ja lisäksi se on hyvä opettamaan."*
- Osa lapsista pitää nykyistä tuntimäärää riittävänä koulun ja muiden harrastusten vuoksi, osa puolestaan toivoo enemmän tunteja.
- Motivaatio jatkaa harrastamista: tutut opettajat, kivat kaverit, sopivan haastavat kappaleet ja esiintymismahdollisuudet. Harjoittelun epävarmuuden vaihtuminen hallinnan tunteeksi koettiin myös palkitsevaksi.
- Päätötodistus jakoi lapsissa mielipiteitä – osalle tärkeä saavutus, monille vain mukava lisä; hauskuus tärkeämpää kuin suoriutuminen.
- Tulevaisuus ja harrastuksen merkitys: Taide voi olla uravaihtoehto, mutta ei ainoa. Harrastus on mieluisa sosiaalisuuden, oppimisen, luovuuden ja hyvän ilmapiirin vuoksi.
- Lasten digiraadin loppulausuma (suomeksi ja ruotsiksi):
<https://digiraati.fi/statement/preview/89?lang=fi&search=taiteen&headless=false>

Kiitos! Kysymyksiä?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opetushallituksen opetussuunnitelma- ja tulevaisuuskyselyn tulokset

opetusneuvos Mikko Hartikainen ja opetusneuvos Alma Muukka-Marjovuo
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö

Taiteen perusopetuksen TOPS2028-seminaari 1.12.2025

Kyselyn toteutus, aineisto ja arvio nykyisistä perusteista

- Tavoitteena kerätä näkemyksiä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisten opetussuunnitelmien uudistamisen pohjaksi.
- Osallistumisaika: 5.–22.10.2025, Kyselyn toteuttaja: Fountain Park
- Osallistujia 268 (Suomenkielinen 259 ja ruotsinkielinen 9)

OSALLISTUJAT:

Missä roolissa ensisijaisesti toimit?

- Rehtori 183
- Opettaja 57
- Muu 28

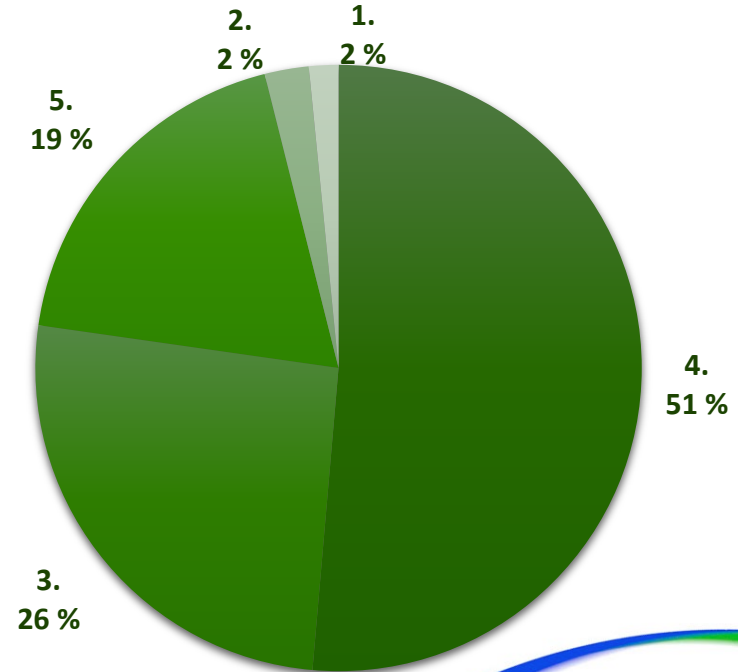
Ketkä muut ovat osallistuneet vastaamiseen?

- Ei muita osallistujia 126
- Rehtori tai apulaisrehtori(t) 70
- Opettaja(t) 50
- Muu 4

Kyselyn toteutus, aineisto ja arvio nykyisistä perusteista

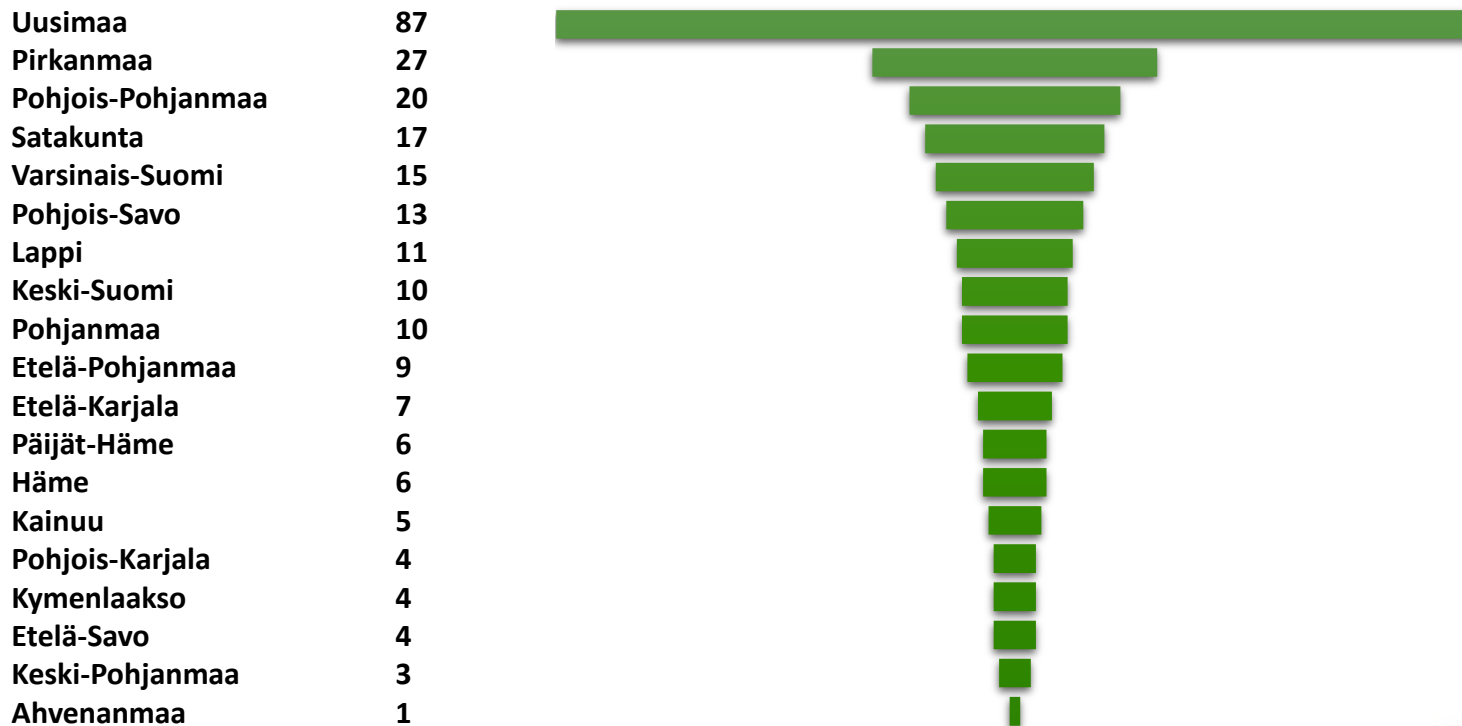
Kuinka taiteen perusopetuksen nykyiset opetussuunnitelman perusteet tukevat mielestäsi paikallisten opetussuunnitelmien laatimista? (1 = erittäin huonosti – 5 = erittäin hyvin)

5 (erittäin hyvin)	19 % (N = 48)
4	51 % (N = 131)
3	26 % (N = 66)
2	2 % (N = 6)
1 (erittäin huonosti)	2 % (N = 4)

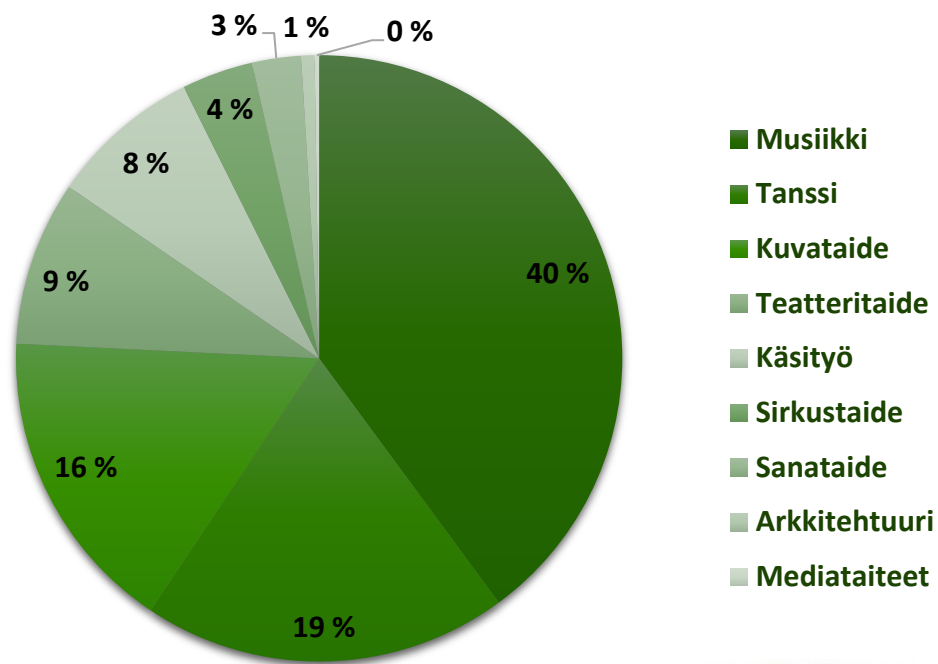
Kyselyn toteutus, aineisto ja arvio nykyisistä perusteista

Missä maakunnassa oppilaitoksesi sijaitsee?

Mitä taiteenaloja oppilaitoksesi edustaa? Vastausten määrä

- **Musiikki** 168 (yleinen 47, laaja 122)
- **Tanssi** 82 (yleinen 40, laaja 54)
- **Kuvataide** 69 (yleinen 41, laaja 24)
- **Teatteritaide** 37 (yleinen 25, laaja 8)
- **Käsityö** 34 (yleinen 21, laaja 9)
- **Sirkustaide** 16 (yleinen 12, laaja 6)
- **Sanataide** 11 (yleinen 9, laaja 2)
- **Arkkitehtuuri** 3 (laaja 3)
- **Mediataiteet** 1 (laaja 1)

YHTEENVETOA

**Vastaajien näkemyksistä millaista taiteen
perusopetus olisi parhaimmillaan 2030-luvulla**

KESKEISET JA TOISTUVAT TEEMAT

Millaista taiteen perusopetus on parhaimmillaan 2030-luvulla?

- **Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus:**
Taiteen perusopetus kaikkien ulottuvilla, riippumatta asuinpaikasta tai taloudellisesta tilanteesta.
- **Laadukas opetus ja ammattitaitoiset opettajat:**
Pedagoginen osaaminen ja resurssit keskiössä.
- **Joustavat opintopolut ja monitaiteisuus:**
Mahdollisuus räätälöidä opintoja yksilöllisesti ja yhdistää eri taiteenaloja oppimäärän opinnoissa.
- **Kestävä kehitys, hyvinvointi ja yhteisöllisyys:**
Taiteen perusopetuksen merkitys oppijan hyvinvoinnille ja osallisuudelle sekä kestävän elämäntavan edistämiseksi.
- **Teknologian mahdollisuudet:** Digitaalisen teknologian kehitys nähdään osana taiteenalojen osaamisen tulevaisuutta.
- **Hallinnon ja rahoituksen myönteinen kehitys:** Toive selkeistä rakenteista ja vakaasta rahoituksesta.

OPETTAJIEN VASTAUSTEN YLEISIÄ PIIRTEITÄ

Millaista taiteen perusopetus on parhaimmillaan 2030-luvulla?

- Opettajat korostavat pedagogisia ratkaisuja: oppijälähtöisyyttä, oppimispolkujen joustavuutta ja henkilökohtaistamista.
- Opetussuunnitelman perusteet mahdollistaa yksilöllisen luovan oppimisprosessin ja myös monitaiteisuuden.
- Taiteenalan opinnot nähdään välineenä hyvinvoinnin, osallisuuden ja identiteetin rakentamisen tukemisessa.
- Mahdollisuuksia kehittää omaa osaamista täydennyskoulutuksella ja riittäviä opetuksen resursseja pidetään tärkeänä.
- Yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa nähdään keskeisenä.

REHTORIEN VASTAUSTEN YLEISIÄ PIIRTEITÄ

Millaista taiteen perusopetus on parhaimmillaan 2030-luvulla?

- Rehtorit korostavat oppimäärän selkeitä ja joustavia rakenteita sekä oppilaitosten yhteistyön, verkostojen ja strategioiden merkitystä. Nähdään keinona mahdollistaa eri taiteenalojen opetus ja resurssien tehokas käyttö.
- Pitkäjänteisen ja tavoitteellisen opintopolun mahdollistamista pidetään laadukkaan taiteen perusopetuksen lähtökohtana.
- Toivotaan, että opetussuunnitelman perusteet tukevat taiteen perusopetuksen yhdenmukaisempaa järjestämistä. Oppimäärän rakenne ja yhteistyö mahdollistaisi oppilaan siirtymisen myös oppilaitoksesta toiseen.
- Painotetaan koulutuksen vakaan rahoituksen välttämättömyyttä laadukkaan opetuksen ja saavutettavuuden toteuttamisessa.

TAITEENALOJEN VASTAUSTEN PIIRTEITÄ

Millaista taiteen perusopetus on parhaimmillaan 2030-luvulla?

Arkkitehtuuri / Kuvataide / Käsityö / Mediataiteet

- Kulttuuriperinnön vaalimisen ja kestävän kehityksen näkökulmat
- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden merkityksen korostaminen
- Teknisten taitojen ja kokonaisvaltaisen ilmaisuuden näkökulmien punninta
- Monitaiteisuuden ja valinnaisuuden merkityksen korostaminen
- Opetussuunnitelman selkeyden ja arvioinnin yhtenäisyyden kehittämistarpeet
- Materiaalien ja tekniikoiden hallinnan merkityksen korostuminen
- Erilaisten oppimispolkujen mahdollistaminen
- Digitaalisuuden, verkko-opetuksen ja teknologian keskeisyys
- Yhteistyön merkitys muiden taiteenalojen oppilaitosten kanssa (erityisesti visuaaliset taiteenalat)

TAITEENALOJEN VASTAUSTEN PIIRTEITÄ

Millaista taiteen perusopetus on parhaimmillaan 2030-luvulla?

Musiikki / Tanssi:

- Yksilöopetuksen, pitkäjänteisyyden ja tasolta toiselle etenemisen merkitys
- Monipuolisten opintopolkujen varmistaminen
- Mahdollisuudet ilmaisukeinojen, vahvuuksien ja valmiuksien syventämiseen – rinnalla myös omaehtoisen harrastamisen tukeminen
- Koulutuksen rahoituksen ja resurssien riittävyyden varmistaminen
- Ryhmäopetuksen, projektien, esiintymisten näkökulmat keskeisiä
- Saavutettavuuden ja taloudellisen tuen kysymykset tärkeitä
- Opetustiloista ja resurssien riittävyyden parantuminen

TAITEENALOJEN VASTAUSTEN PIIRTEITÄ

Millaista taiteen perusopetus on parhaimmillaan 2030-luvulla?

Sanataide / Sirkustaide / Teatteritaide

- Taiteidenvälisyyden, oppilaitosten yhteistyön ja monitaiteisten projektien mahdollistaminen
- Turvallisuuden, tilojen ja välineiden näkökulmat
- Pienten ryhmien, esiintymisen ja luova prosessin merkityksen korostaminen
- Pienen taiteenalan resurssien ja näkyvyyden paraneminen
- Järjestämisen rahoituksen ja ammattilaisten saatavuuden haasteiden ratkaiseminen

YHTEENVETOA

**Vastaajien näkemykset taiteen perusopetuksen
nykyisten opetussuunnitelman perusteiden
yhteisistä osista**

Perusteiden yhteisen osion vahvuudet

- Riittävän isot kokonaisuudet ja väljästi määritellyt tavoitteet, joita paikalliset opetussuunnitelmat tarkentavat – vapaus ja kivijalka paikallisten opetussuunnitelmien laadintaan
- Arvoperusta, oppilaslähtöisyys ja laaja-alainen oppimiskäsitys
- Selkeästi määritelty ohjeistus opetussuunnitelman laatimiselle ja sen sisällöille
- Riittävät, oikeansuuntaiset ja ymmärrettävät tavoitteet
- Taidesuhteen kehittyminen ja elinikäinen taiteen harrastaminen huomioitu

Perusteiden yhteisen osion vahvuudet

- Oppilaan mielenkiinnon kohteiden ja vahvuuksien korostaminen, oman opintopolun rakentaminen
- Yksilöllisen kasvun ja kehityksen tukeminen
- Huomioi erilaiset oppijat ja pyrkii parantamaan saavutettavuutta
- Jatkuvan palautteen ja kannustamisen tärkeyden korostaminen
- Sanallinen arvio numeroiden sijaan
- Oppilaslähtöisyys ja osaamisen tunnustamiseen kannustaminen

Perusteiden yhteisen osion vahvuudet

- Vapaus toteutuksessa omien resurssien ja mahdollisuuksien mukaan
- Toimiva runko oppimisympäristön ja menetelmien suunnitteluun sekä toimintakulttuurin kehittämiseen
- Mahdollisuudet monitaiteiseen/ taiteidenväliseen toimintaan ja yhteistyöhankkeisiin
- Yksilöllistäminen
- Oppilaitoksen vapaus itse määritellä opintokokonaisuudet tarkemmalla tasolla
- Monitaiteisuuden/ taiteidenvälisyyden huomioiminen
- Laaja oppimäärä on mahdollistanut oppilaan aktiivisen ja pitkäjänteisen harrastamisen sekä antanut valmiudet mahdollisiin ammattiopintoihin alalla.

Perusteiden yhteisen osion uudistustarpeet

1. Opintojen laajuus ja rakenne (n=53)

Tarve tarkemmille ja konkreettisemmille määritelmille sekä yhteiselle selkeämmälle rakenteelle (opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet)

Rakenteeseen tarvitaan jatkossakin opintokokonaisuuksia ja välitavoitteita

Taiteidenvälisyyden/ monitaiteisuuden parempi mahdollistaminen

Todella motivoituneiden oppilaiden parempi huomioiminen

Elinikäisen oppimisen vahvempi näkyvyys

2. Opetussuunnitelma (n=42)

Yhtenäisemmät ja konkreettisemmat lähtökohdat sille, mitä vaaditaan tasolta toiselle etenemisessä

Oppilaitosten asiantuntemuksen vahvempi korostaminen opetussuunnitelman laatimisessa

Taiteidenvälisyyden/monitaiteisuuden parempi mahdollistaminen

Perusteiden yhteisen osion uudistustarpeet

3. Oppimisen arviointi (n=40)

Nykyistä selkeämmät ja kaikille samat ohjeet ja kriteerit oppimäärän sanalliseen arviointiin

Osaamisen tunnustamisen ja opintojen hyväksi lukemisen käytänteiden tarkentaminen ja selkeyttäminen

Konkreettiset esimerkit siitä, miten oppimisen eteneminen ja oppimäärän täyttyminen dokumentoidaan

Arviointivelvoitteiden keventäminen ja (taiteenalakohtaisesti) oppimisprosessien aikana tapahtuvan suullisen palautteen sekä vertais- ja itsearviointin painottaminen

4. Oppimäärän yksilöllistäminen (n=33)

Konkreettisempi yhteinen ohjeistus, erityisesti liittyen opintojen laadukkaaseen yksilöllistämiseen ja sen edellyttämiin pedagogisiin ratkaisuihin ja rakenteisiin. Lisäresurssien tarpeen arviointi.

Saavutettavuuden ja osallisuuden parempi mahdollistaminen kaikille oppilaille

Jos kuvaus opintojen rakenteesta ja arvioinnin tavoista opetussuunnitelman perusteissa mahdollistaa riittävän opintopolkujen yksilöllisen toteuttamisen, onko enää tarpeen erillinen luku oppimäärän yksilöllistamisestä?

Perusteiden yhteisen osion uudistustarpeet

5. Opetuksen toteuttaminen (n=15)

Ryhmäopetuksen pedagogisen arvon (mm. yhteisöllisyyden ja sitoutumisen) vahvempi korostaminen

Laadukkaan etäopetuksen määrittely ja sen vaatimien monimuotoisten oppimisympäristöjen määrittely

Ikätason huomioiminen mutta myös yhdessä tapahtuvan oppimisen hyödyntäminen

Monitaiteisen/Taiteidenvälisen osaamisen kehittäminen

6. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet (n=14)

Eri taiteenalojen joustava yhdistely

Oppilaan hyvinvoinnin sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen merkityksen korostaminen

Elinikäinen oppiminen taiteen keinoin

Huomioitavaa uusissa perusteissa

- Joustavuus eri-ikäisten oppilaiden yksilölliseen etenemiseen omien kykyjen ja motivaation mukaan
- Selkeät kriteerit arviointiin, osaamisen dokumentointiin ja tunnustamiseen: sanallisen arvioinnin kehittäminen, arvioinnin kannustavuus ja taiteenalan erityispiirteiden huomiointi
- Oppilaitosten paikallinen pedagoginen erikoistuminen
- Taiteidenvälisyyden/monitaiteisuuden tukeminen ja ymmärrys taiteenaloista erityispiirteistä
- Lasten ja nuorten (myös aikuisten) hyvinvoinnin sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen
- Yhteisöllisyyden vahvistaminen mm. ryhmäopetuksella

Huomioitavaa uusissa perusteissa

- Opintotasoista koostuva rakenne, välitavoitteet ja -todistukset
- Oppilaan osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet opetuksen sisältöihin, projekteihin ja arviointiin
- Opetussuunnitelmatekstin selkeä ja ymmärrettävä kieli, konkreettiset tavoitteet
- Digitaalisten työkalujen ja monimuotoisten oppimisympäristöjen huomiointi
- Selkeät ohjeet ja koulutus eri-ikäisten opetuksen toteuttamisesta
- Ammattilaisuuteen tähtäävien oppijoiden huomiointi: tuntimäärät ja opintojen rakenne tukemaan osaamisen syventämistä ja ammatillisia valmiuksia
- Laajan ja yleisen yhdistäminen niin, että saadaan ”keskimääräinen”, kaikille sopiva oppimäärä
- Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus valtakunnallisesti
- Opetuksen kehittäminen: opettajien kelpoisuus ja resurssit

YHTEENVETOA

Vastaajien näkemyksistä taiteen
perusopetuksen nykyisten
opetussuunnitelman perusteiden
taiteenalakohtaista osioista

VAHVUUKSIA

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen vahvuuksia

Opetussuunnitelman perusteiden selkeä rakenne ja jäsenitys

- Rakenteen selkeys tukee yksilöllisten oppimispolkujen rakentamista ja opintojen tavoitteellista etenemistä.
- "Jako varhaiskasvatukseen, perusopintoihin ja syventäviin opintoihin on hyvä ja jonkinlaista jakoa on syytä tulevaisuudessakin säilyttää." (Musiikki, laaja)
- "Progression – skillnaden mellan allmän och fördjupad lärokurs gör att elever kan börja brett och sedan fördjupa sig." (Musik, Dans, allmän och fördjupad lärokurs)
- "Oppimäärän rakenne (perus- ja syventävät opinnot) muodostaa loogisen ja kehityksellisesti perustellun kokonaisuuden." (Tanssi, laaja)
- "Nykyisissä on hyvä rakenne ja laajuus pienille paikkakunnille." (Kuvataide, yleinen)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen vahvuuksia

Oppilaslähtöisyys

- Mahdollisuus eriyttää ja ”räätälöidä” opintoja oppilaan vahvuuksien ja kiinnostuksen mukaan
- "Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus... Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa." (Musiikki, laaja)
- "Tavoitteet ja oppimisen sisällöt mahdollistavat yksilölliset ja paikalliset erityispiirteet huomioivan opetuksen antamisen." (Tanssi, yleinen)
- Varhaisiän sanataidekasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuudet koulutuksen järjestäjä on saanut päättää melko vapaasti, mikä on ollut toimiva käytäntö. Joustavuus on ollut tärkeää, jotta saadaan monipuolisilla ratkaisuilla lapsia jo varhaisiässä taidekasvatuksen piiriin. (Sanataide, yleinen ja laaja)
- "Oppimisen arviointi sirkustaiteen opetuksessa korostaa myönteistä palautetta ja itsearviointia – tukee yksilöllistä kasvua." (Sirkus, laaja)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen vahvuuksia

Riittävä väljyys mahdollistaa erilaiset paikalliset ratkaisut

- Väljyys antaa joustavat mahdollisuudet resurssien hyödyntämiseen ja paikallisten ratkaisuihin
- "Tanssin linjauksen erityinen vahvuus on joustavuus." (Tanssi, laaja)
- "Varhaisiän sanataidekasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuudet koulutuksen järjestäjä on saanut päättää melko vapaasti, mikä on ollut toimiva käytäntö." (Sanataide, yleinen)
- "Hyvät tavoite- ja sisältöalueet antavat tilaa paikallisille ratkaisuille." (Arkkitehtuuri, laaja)
- "Bygg flexibla studievägar – tillåt modulbaserade kurser som kan kombineras mellan konstområden." (Musik, Dans, allmän och fördjupad nivå)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen vahvuuksia

Tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen selkeys ja monipuolisuus, niiden yhteys oppimäärän yhteisiin linjauksiin

- Selkeät taiteenalan tavoitteet ja keskeiset sisältöalueet tukevat opetuksen suunnittelua ja toteutusta
- Perusteet mahdollistavat monipuolisen taiteellisen toiminnan, eri tekniikat ja taiteenalojen ”rajapinnat”
- ”Selkeät tavoitteet ja osa-alueet tukevat lapsen ja nuoren monipuolista kehitystä liikkeen, rytmin ja ilmaisun kautta.” (Tanssi, yleinen)
- ”Opinnoissa keskustellaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä sekä harjoitellaan erilaisia teatteri- ja esiintymistaitoja.” (Teatteri, yleinen)
- ”Taiteenalan tavoitekokonaisuudet ja keskeiset sisällöt on muotoiltu hyvin.” (Kuvataide, yleinen)
- ”Musiikin TPO:n arvopohjassa korostuu yhteisöllisyys, osallisuus ja kulttuuriperinnön välittäminen.” (Musiikki, laaja)
- Tuetaan kasvua itsenäisyyteen ja osallisuuteen, kehitetään erityisesti sosiaalisia taitoja.” (Sirkus, laaja)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen vahvuuksia

Tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen selkeys ja monipuolisuus, niiden yhteys oppimäärän yhteisiin linjauksiin

- Selkeät taiteenalan tavoitteet ja keskeiset sisältöalueet tukevat opetuksen suunnittelua ja toteutusta
- Perusteet mahdollistavat monipuolisen taiteellisen toiminnan, eri tekniikat ja taiteenalojen ”rajapinnat”
- ”Nykyisissä opetussuunnitelman perusteissa tanssin osalta toimii erityisen hyvin se, että kehollisuus, hyvinvointi ja kulttuurinen osaaminen on nostettu keskeisiksi painopisteiksi.” (Tanssi, yleinen): ”
- ”Laajat sisältöalueet mahdollistavat kokeellista ja ilmiömäistä tutkivaa oppimista sekä visuaalisten taiteiden monipuolisten osa-alueiden yhdistelyä.” (Kuvataide, laaja)
- ”Balans mellan tradition och förnyelse – klassiska tekniker och uttryck kombineras med nya medier, metoder och konstformer.” (Musik, Dans, allmän och fördjupad nivå)
- ”Kokonainen käsityöprosessi on huomioitu hyvin. Myönteistä on myös, että tekniikoita ei ole eritelty, vaan sisältöalueet ja tavoitteet määrittävät tekemistä.” (Käsityö, yleinen)
- ”Mediataiteiden laajan oppimäärän tehtävänä on vahvistaa oppilaan valmiuksia hyödyntää mediateknologiaa luovasti taiteellisessa toiminnassa.” (Mediataiteet, laaja)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen vahvuuksia

Antaa hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja luo perustaa elinikäisen harrastamiselle

- Laaja oppimäärä nähdään enemmän väylänä varhaisiän taidekasvatuksesta taiteenalan ammatilliseen koulutukseen. Yleisessä oppimäärässä korostetaan omaehtoisen harrastamisen ja kulttuurista osallisuuden merkityksiä.
- "Hyvän elinikäisen musiikkisuhteen syntyminen, valmiudet musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen jatkamiseen mahdollisesti muilla koulutusasteilla." (Musiikki, laaja)
- "Laaja oppimäärä mahdollistaa syvällisemmän tanssiteknisen osaamisen kehittymisen ja taiteellisen näkemyksen laajentumisen erityisesti ammatillisiin jatko-opintoihin tähtäävälle." (Tanssi, laaja)
- "Överlag är grunderna för den fördjupade lärokursen i musik bra och tillräckligt breda för att ge alternativ och möjligheter för olika sorters elever." (Musik, fördjupad lärokurs)
- "Elinikäinen harrastus ja hyvinvointi – liikunnallinen ja psyykkinen hyvinvointi." (yleinen, laaja)

YHTEENVETOA

Vastaajien näkemyksistä taiteen
perusopetuksen nykyisten
opetussuunnitelman perusteiden
taiteenalakohtaista osioista

UUDISTUSTARPEITA

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen uudistustarpeita

Tavoitteiden ja sisältöjen selkeys sekä taiteen ydinosaamisen vahvistaminen

- ”Opintojen keskeisten sisältöjen kuvauksessa olisi hyvä kuvata erilaisin konkreettisin esimerkein, millaisia tekniikoita käytännön opetuksessa tulisi opetella. Tämä helpottaisi paikallisen opetussuunnitelman käyttöä opetuksen suunnittelun ja toteutuksen työkaluna.” (Käsityö, yleinen oppimäärä):
- ”Tavoitteiden luokittelu on täysin epäonnistunut. Liian epämääräiset tavoitteet ja sisällöt eivät antaneet mitään työkaluja koulun ops-työhön. Mihin kuvataide on hukkunut?” (Kuvataide, laaja oppimäärä)
- ”Tavoitteet kaipaavat selkeytystä, samoin sisällöt. Osa kokee nämä turhan vaikeaselkoiseksi.” (Sanataide)
- ”Tulee määritellä selvemmin, millä tavoin selkeästi ammattiin tähtäävien oppijoiden opiskelu tulee mahdollistaa tavoitteiden mukaan. Arvosanat tulee palauttaa. Valtakunnallinen yhteinen linja musiikin opetussuunnitelmissa tulee palauttaa.” (Musiikki, laaja oppimäärä)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen uudistustarpeita

Oppimisen arvioinnin kehittäminen, yhtenäinen polku ja varhaisiän opetus

- "Selkeimmät yhteiset valtakunnalliset kriteerit oppimäärän suorittamiselle." (Musiikki, laaja oppimäärä)
- "Arvioinnin kohteet nykyisissä perusteissa sanotaan, että 'Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista.' Jonkinlainen alakohtainen osaamistaso olisi jo perusteissa hyvä määritellä." (Käsityö, laaja oppimäärä)
- "Varhaisiän sirkuskasvatus: huomioidaanko varhaisiän opinnot mahdolliseksi osaksi taiteen perusopetusta uusissa yhden oppimäärän perusteissa?" (Sirkus, yleinen ja laaja):"
- "Lisää keinoja ryhmäopetuksen kehittämiseen, keinoja nivelvaiheiden tukemiseen ja opinto-ohjauksen kehittämiseen (varhaisiän taidekasvatus – tpo, tpo-ammattiin pyrkivät), yhteissoittomahdollisuuksien tukeminen, musiikkiteknologia ja teknologinen osaaminen: tämä on nykypäivää." (Musiikki ja tanssi)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen uudistustarpeita

Yksilölliset oppimispolut, joustavuus ja monitaiteisuus

- "Se, että opinnot voi koota monesta eri teatteritaiteen osa-alueesta ja myös yhdessä taiteenalojen kanssa esim. tanssi, musiikki, kuvataide." (Teatteri, yleinen oppimäärä)
- "Taiteidenvälisesti ja monitaiteellisten kokonaisuuksien huomioiminen esim. visuaaliset taiteet. Monitaiteisuutta tulisi ehdottomasti kehittää ensin esim. visuaaliset taiteet/esittävät taiteet taidealaryhminä, ja näiden välisenä taiteidenvälisinä projekteina." (Kuvataide, Käsityö, Arkkitehtuuri)
- "Käsityön syventävissä opinnoissa tuodaan esiin hyvin opintojen painottaminen oppilaan valitsemalla tavalla. Tämä onkin tärkeä säilyttää, jotta motivaatio riittää opintojen loppuun asti ja siitä eteenkin päin." (Käsityö, laaja oppimäärä)
- "Oppimäärän laajuus tulisi jaotella saavutettaviin ja oppilaille realistisiin osatavoitteisiin. Todistuksen voisi saada esim. 500 tunnin suorituksesta." (Sanataide)
- "Huomio ja muistutus siitä, että sirkustaiteessa opetus on ryhmäopetusta ja ryhmien kokoonpanot vaihtelevat vuodesta riippuen. Tästä syystä opettaja luo tavoitteita ryhmän kanssa aina uudestaan ja tavoitteet elävät hyvinkin paljon." (Sirkus)

YHTEISIÄ TEEMOJA

Taiteenalojen uudistustarpeita

Digitaalisuus ja uudet ilmaisumuodot

- "Mediataide tarvitsee sähköiset viestimet, teknologiat, ohjelmistot. Mediataide on digitaalista grafiikkaa, liikkuvaa grafiikkaa, digivalokuvausta, animaatioita, videoita, pelisuunnittelua, elokuvia, valotaidetta, kuvankäsittelyä, graafista suunnittelua, digitaalisen julkaisun tekemistä." (Mediataiteet, laaja oppimäärä)
- "Entistä laajempi kehollinen oppiminen eri välineitä ja teknologioita hyödyntäen (esim. digitaaliset liikeanalyysit, virtuaalitodellisuus). Digitaaliset työkalut (AR/VR, video, musiikkiteknologia) sisällytettävä osaksi oppimisen välineitä." (Tanssi, laaja oppimäärä)
- "Uudistustarve on tässä: uusiin perusteisiin vahvempi painotus digitaaliseen musiikintekoon, ääniteknologiaan, musiikin tuotantoon ja mediataitoihin." (Musiikki, laaja oppimäärä)
- "Tietotekniikan ja tekoälyn suhde kuvataiteeseen ja käsitöihin – kriittinen kuvanlukutaito (sisältäen tekoälyn) entistä tärkeämpää." (Kuvataide ja käsityö)

YHTEENVETOA TOISTUVISTA TEEMOISTA

Taiteenalojen uudistustarpeita

- Selkeyttä ja konkretiaa opetuksen tavoitteisiin, keskeisiin sisältöihin ja oppimisen arviointiin
- Yhdenvertaisuutta ja yhtenäisyyttä kansallisesti: oppilaitosten tarjonta, oppimisen arvioinnin ja oppimäärän suorittamisen kriteerit, selkeät vaatimukset opintotasoittain
- Yhtenäisyyden ja vertailukelpoisuuden vahvistamista oppimäärän rakenteissa ja arvioinnissa
- Konkreettisten esimerkkien lisäämistä opetussuunnitelman perusteisiin (keskeiset sisällöt) > apua paikallisten opetussuunnitelmien tekemiselle ja opetuksen suunnittelulle
- Taiteenalan osaamisen vahvistamista myös teknisten taitojen ja valmiuksien osalta
- Taiteidenvälisen yhteistyön kehittäminen, yhteistyö oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa (mutta ei taiteenalakohtaisen oppimisen ja osaamisen kustannuksella)
- Joustavat ja yksilölliset oppimispolut, jotka huomioivat harrastajat ja ammattilaisiksi tähtäävät
- Digitaalisuuden ja uusien ilmaisumuotojen mahdollisuudet osaksi opetusta
- Varhaisiän taidekasvatuksen edellytyksistä ja saavutettavuudesta huolehdittava

MUUTA HUOMIOITAVAA

opetussuunnitelman perustetyössä

- Taidekasvatus osana oppilaiden hyvinvointia ja elämänhallintaa: resilienssi, yhteisöllisyyden kokemus, epäonnistumisen sietäminen, itseilmaisu ja oppimisen taidot
- Opintopolkujen yksilöllisyys ja joustavuus monenlaisille ja eri-ikäisille oppijoille: harrastajille, hyvinvointia hakeville, elinikäisille oppijoille, ammattiin tähtääville
- Tavoitteellisuus sekä yhtenäinen ja tasapuolinen arviointi
- Taiteidenvälisyyden tukeminen ja uusien taidemuotojen tunnistaminen
- Opintojen saavutettavuuden ja alueellisen tasa-arvon varmistaminen
- Opetuksen monimuotoisuus, yksilö- ja ryhmäopetuksen tasapaino

MUUTA HUOMIOITAVAA

opetussuunnitelman perustetyössä

- Eriäviä näkemyksiä paikallisen opetussuunnitelmatyön ja toimeenpanon tarpeista
- Erilaiset pedagogiset lähestymistavat ja tavoitteet eri ikäryhmille, joustavuus ikäryhmien välillä
- Opintojen pilkkominen osiin ja osasuoritusten mahdollistaminen
- Taiteenalojen tasapuolisuus ja erityispiirteiden kunnioittaminen
- Selkeät ja realistiset perusteet, resurssien huomiointi, yhtenäinen sanasto
- Kentän asiantuntijoiden, opettajien ja muiden toimijoiden osallistaminen kehitystyössä
- Laajan ja yleisen yhdistäminen niin, että saadaan ”keskimääräinen”, kaikille sopiva oppimäärä

The background features two large, flowing, wavy shapes. One is a vibrant green, starting from the top right and curving towards the bottom left. The other is a bright blue, starting from the bottom left and curving towards the top right. They overlap in the center, creating a dynamic, organic feel.

YHTEENVETOA

**TAITEENALAKOHTAISET
UUDISTUSTARPEET**

Arkkitehtuurin vahvuuksia ja uudistustarpeita

Mediataiteiden vahvuuksia ja uudistustarpeita

Arkkitehtuuri - vahvuuksia

- Hyvät tavoite- ja sisältöalueet

Arkkitehtuuri – uudistustarpeita

- Taiteidenvälisyyden / visuaalisten taiteenalojen yhteyden vahvistamista (mm. rakentaminen ja valta, maku, tyyli, estetiikka, sosiologia, tilan elämys. viherrakentaminen, rakentamisen teknologia, alueellisuus)

Mediataiteet - vahvuuksia

- Mediateknologian hyödyntämisen monipuoliset mahdollisuudet luovassa toiminnassa

Mediataiteet – uudistustarpeita

- Taiteenalan määritelmän pohtiminen / suhde muihin taiteenaloihin
- Keskeisten sisältöjen selkeämpi määrittely (digitaaliset mediat, pelisuunnittelu)

Kuvataiteen vahvuuksia ja uudistustarpeita

Kuvataide - vahvuuksia

- Selkeät tavoitteet ja sisällöt
- Laajat sisältöalueet mahdollistavat ilmiöpohjaisen ja kokeellisuuden opinnoissa
- Yksilöllisen kehityksen ohjaaminen ja tukeminen
- Joustavat lähtökohdat paikallisen opetussuunnitelman laadinnalle - mahdollisuudet paikallisiin painotuksiin ja monitaiteisuuteen
- Arvoperusta ja oppimiskäsitys koetaan vahvuutena

Kuvataide - uudistustarpeita

- Tavoitteiden konkretisointi ja selkeyttäminen, vrt. oppilaitosten resurssit, ikätasojen huomioiminen käytännönläheisesti ja oppijoiden valmiudet
- Tekniikkapainotteisen osaamisen vahvistaminen
- Arviointikriteerien selkeyttäminen ja arvioinnin helppous
- Taiteidenvälisyyden / monitaiteisuuden ja digitaalisten taitojen vahvempi integrointi

Käsityön vahvuuksia ja uudistustarpeita

Käsityö - vahvuuksia

- Muotoilun ja teknologian korostaminen
- Mahdollisuus laaja-alaiseen materiaalien käyttämiseen
- Mahdollistaa paikallisiin käsityön sisältöihin ja perinteisiin tutustumisen
- Kestävän kehityksen huomioiminen

Käsityö – uudistustarpeita

- Tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen selkeyttäminen
- Konkreettisia esimerkkejä tekniikoista ja arvioinnista
- Opintojen valinnaisuuden ja painotusten tarkentaminen
- Varhaisiän käsityökasvatuksen aseman määrittely

Sanataiteen vahvuuksia ja uudistustarpeita

Sanataide – vahvuuksia

- Tavoitteiden ja osakokonaisuuksien selkeys
- Joustavuus varhaisiän opetuksessa
- Mahdollisuus monipuolisiin ratkaisuihin

Sanataide – uudistustarpeita

- Konkreettisia tavoitteiden lisääminen
- Kaunokirjallisuuden keskeisen roolin selkiyttäminen

Sirkustaiteen vahvuuksia ja uudistustarpeita

Sirkustaide - vahvuuksia

- Monipuolisuus, paikallisuus ja pitkäjänteisyys
- Väljyys mahdollistaa paikalliset ratkaisut - perusteet tukee paikallista ops-työtä
- Arvioinnissa korostetaan oppimista edistävää palautetta ja itsearviointia sekä prosessin ja lopputuloksen arviointia

Sirkustaide - uudistustarpeita

- Varhaisiän sirkuskasvatuksen aseman selkeyttäminen
- Eri ikäisten oppilaiden erot ja niiden huomioiminen opetussuunnitelman perusteissa (lapset ja nuoret, aikuiset)
- Saavutettavuuden ja/tai ryhmäopetuksen näkökulmien huomioiminen

Teatteritaiteen vahvuuksia ja uudistustarpeita

Teatteritaide - vahvuuksia

- Oppilas aktiivinen ja yksilöllinen toimija - keskustellaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti sekä harjoitellaan erilaisia teatteri- ja esiintymistaitoja
- Selkeä, toimiva oppimäärän rakenne
- Opitut taidot hyödyllisiä opiskelu- ja työelämässä (vuorovaikutteisuus, ilmaisutaidot, pitkäjänteisyys)

Teatteritaide – uudistustarpeita

- Taiteidenvälisen yhteistyön mahdollistaminen ja vahvistaminen (myös tarkempi määrittely)
- Muiden taiteenalojen opintojen sisällyttäminen opintoihin
- Tavoitteiden vaativuuden tason tarkastelu

Musiikin vahvuuksia ja uudistustarpeita

Musiikki - vahvuuksia

- Oppilaan näköiset opinnot, musiikkisuhteen ja omien musiikillisten vahvuuksien vahvistaminen
- Sekä yksilötyöskentely että ryhmäopetus mahdollistettu
- Yksilön kokemus ja osallisuus
- Taidelajien välinen yhteistyö
- Opintojen jakaminen selkeisiin osiin

Musiikki - uudistustarpeita

- Enemmän tilaa moninaisille musiikkikulttuureille
- Enemmän vapautta suunnitella henkilökohtainen opetussuunnitelma
- Valtakunnallinen yhteismitallisuus ja yhteinen linja
- Musiikkiteknologia ja teknologinen osaaminen vahvemmin mukana
- Lisää keinoja ryhmäopetuksen kehittämiseen
- Säveltämisen ja improvisoinnin ei tulisi olla arvioinnissa samalla viivalla muun osaamisen kanssa

Tanssin vahvuuksia ja uudistustarpeita

Tanssi - vahvuuksia

- Tanssi sekä monimuotoisena taiteena että oppimisen ja kasvun välineenä
- Monipuolinen kehollisuus, luovuus ja itseilmaisuus, sosiaalinen oppiminen, hyvinvointi, kulttuurinen tietoisuus
- Taidelajien välinen yhteistyö
- Osaaminen ja oppiminen oppilaan omista lähtökohdista
- Koulutuksen järjestäjillä mahdollisuus määritellä yksityiskohtaisemmin koulutuksen sisällöistä

Tanssi – uudistustarpeita

- Hyvinvointi ja kehollisuus vaikeasti arvioitavia
- Oppilaan yksilöllisen polun vahvistaminen
- Kytkeminen vahvemmin muihin taiteenaloihin ja uusiin ilmaisumuotoihin ☐ uudet tavat opetukseen, poikkitaiteelliset projektit, yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa
- Digitaalisten ja monimuotoisten oppimisympäristöjen käytön ja etäopetusmahdollisuuksien vahvempi painotus

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!
Kysymyksiä ja kommentteja

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

TOPS2028- opetussuunnitelmaprosessin suuntaviivat

Petri Lehikoinen

Opetusneuvos, yksikön päällikkö

Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö

Lähtökohtana taiteen perusopetuksen perimmäinen tarkoitus (Eija Kauppista mukaillen)

- *saattaa oppilas yhteyteen maailman, kulttuurin ja taiteen kanssa*
- *rohkaista häntä osallistumaan ja toimimaan taiteen keinoin maailmassa sekä*
- *antaa kaikille opetukseen osallistuville taiteen tuomaa iloa, hyvinvointia ja yhteisöllisyyden kokemusta*

Saavutettava ja yhteyksiä rakentava taiteen perusopetus -seminaarimme 2023 tavoitteet ja kysymykset ennakoivat käsillä olevan uudistuksen tavoitteita

- Tukea oppilaan yksilöllisten tarpeiden ja valmiuksien huomioimista sekä opetuksen saavutettavuutta taiteen perusopetuksessa:
 - Miten taiteenalan pedagogiikkaa tulisi kehittää, jotta tavoitteellinen opetus olisi entistä saavutettavampaa ja yhteyksiä rakentavaa?
 - Entä mitä nykyistä saavutettavampi ja yksilöllisyyden paremmin huomioon ottava opetus käytännössä olisi?
 - Millä välineillä ja keinoilla yksilöllisyyden huomioon ottamista lisättäisiin?
 - Miten digitalisaatio muuttaa taidetta ja kehittää pedagogiikkaa?

Tilannekuva nyt 1.12.2025

- Opetus- ja kulttuuriministeriö käsittelee lausuntopalautetta työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi lausuntopalautetta
 - [Säädöshankkeen](#) jatkovalmistelussa on tarkoitus viimeistellä hallituksen esitys ja viedä se eduskunnan käsiteltäväksi vuonna 2026
 - Hallituksen esitys annettaneen eduskunnalle loppukeväästä 2026
- Opetushallitus on aloittanut 2025 ennakoivan valmistautumisen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistamiseen
 - Jos laki hyväksytään, perusteprosessi alkaa virallisesti ja uudet paikalliset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön elokuussa 2028
- Lakiesitys voi muuttua esityksen jatkovalmistelussa ja sen eduskuntakäsittelyn aikana
 - Olennaista se, että Opetushallitus laatii uudet opetussuunnitelman perusteet lain mukaisesti

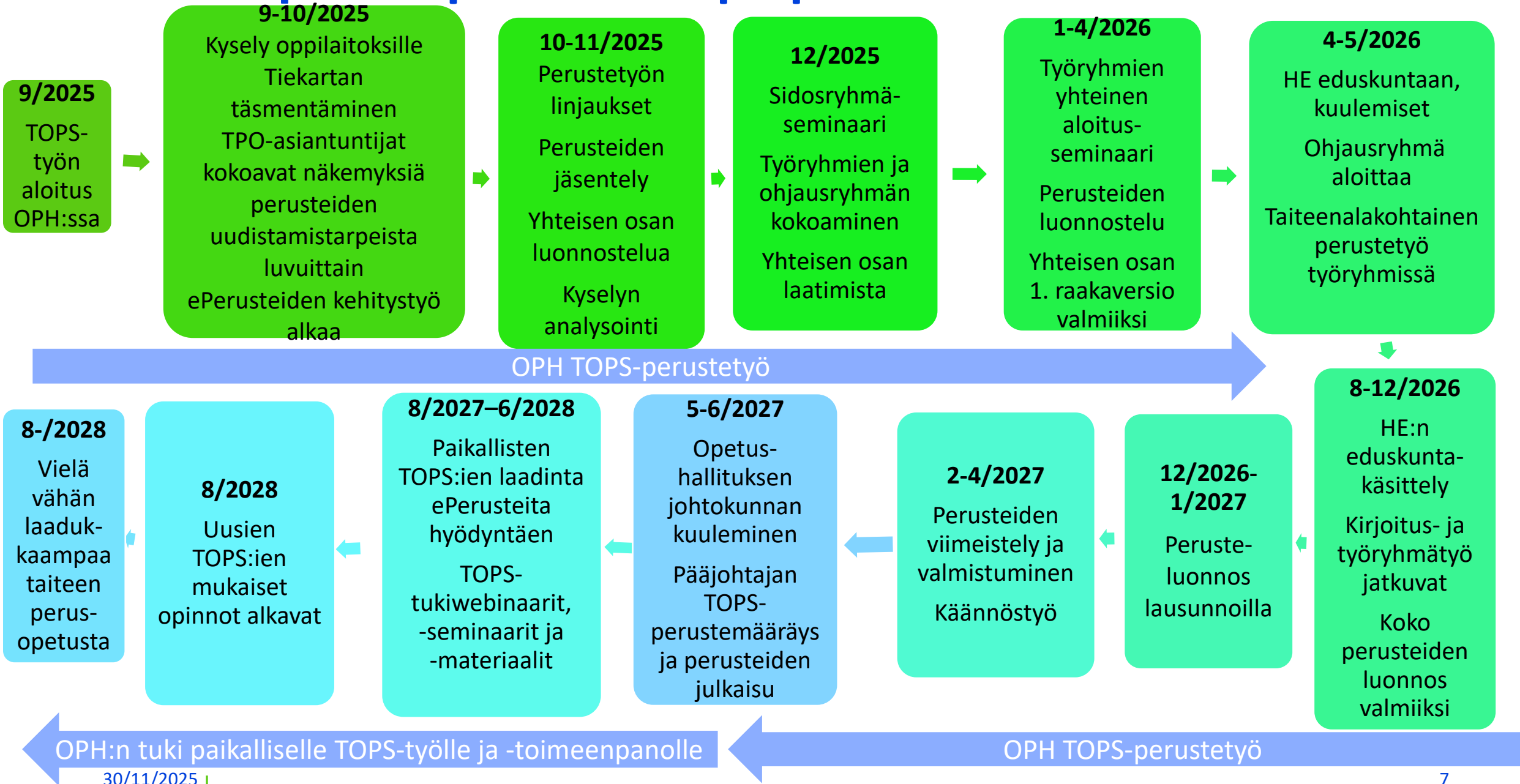
Tavoitteena innostava, osallistava ja mahdollistava TOPS2028-prosessi

- Tavoitteena uudistaa koko taiteen perusopetuksen ops-prosessia, joka pitää sisällään TOPS-perusteiden laadinnan, paikallisten opetussuunnitelmien laadinnan ja Opetushallituksen tuen TOPS-työlle
 - TOPS-työ on taiteen perusopetuksen laatutyötä
- TPO-väen ja sidosryhmien osallistaminen
 - Jatkuva vuorovaikutus TPO-kentän kanssa
 - Aloituskysely, TOPS-seminaarit ja –webinaarit, kuulemiset ja kohtaamiset sidosryhmien kanssa
 - TOPS-perusteiden työryhmiin + ohjausryhmään runsaasti kentän toimijoita
- ePerusteet-palvelu paikallisen TOPS-työn tukena
 - Esimerkiksi TOPS-työkalu paikallisten opetussuunnitelmien laadintaan

Perusteiden uudistamisen suuntaviivoja

- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistamisella pyritään
 - kehittämään taiteen perusopetuksen laatua lakiuudistuksen linjausten mukaisesti
 - tukemaan paikallista opetussuunnitelmatyötä ja vahvistamaan opetuksen järjestämisen lähtökohtia
 - tukemaan oppimisympäristöjen ja työtapojen monipuolistamista
- Taustalla Lean-ajattelu:
 - Toimintatapa, joka pyrkii luomaan asiakkaalle (oppilaitoksille ja opetuksen järjestäjille) arvoa mahdollisimman tehokkaasti
 - Tämä tavoite saavutetaan virtaviivaistamalla prosesseja ja karsimalla sellaisia ylimääräisiä rönsyjä, jotka eivät tuo lisäarvoa prosessille
 - Pyrkimyksenä selkeys organisoinnissa, kielen käytössä ja viestinnässä

Taiteen perusopetuksen ops-prosessin eteneminen

TOPS-työssä tärkeää hyvinvoinnin, vahvuuksien ja merkityksellisyyden pohdinta

- Virikkeenä positiivisen psykologian teoriatausta
 - Tutkii ja pyrkii edistämään
 - ✓ ihmisten hyvinvointia,
 - ✓ vahvuuksia ja
 - ✓ voimavaroja
 - Tutkii ja edistää myös
 - ✓ elämän merkityksellisyyttä,
 - ✓ myötätuntoa,
 - ✓ innostusta,
 - ✓ sisua,
 - ✓ onnellisuutta sekä
 - ✓ vaikeista tilanteista selviytymistä eli resilienssiä.
 - Keskittyy siihen, mikä saa ihmiset ja yhteisöt kukoistamaan ja elämään merkityksellistä elämää

Merkitseksellisuuden tiedostaminen edistää pedagogista hyvinvointia

- Pedagoginen hyvinvointi rakentuu arjen kohtaamisissa ja toiminnassa
 - Keskeistä oppilaan kasvun ja oppimisen tukeminen ja hyvän oppimisen tiellä olevien esteiden poistaminen niin, että oppilas kokee tulleen aidosti kohdatuksi
- Pedagoginen hyvinvointi on järjestelmällinen kokonaisuus, jossa otetaan huomioon sekä oppilaan ja opettajan hyvinvointi ja joka rakentuu heidän välisestä vuorovaikutuksesta ja turvallisesta oppimisympäristöstä
 - Sisältää pedagogisten käytänteiden, kuten opetussuunnitelman ja arvioinnin, vaikutuksen hyvinvointiin sekä oppivan yhteisön tuen ja positiivisen ilmapiirin

Taiteen perusopetus on merkityksellistä oppilaille, opettajille ja rehtoreille

- Opintojen merkityksellisyys oppilaan näkökulmasta
 - Taiteenalan osaamisen vahvistuminen
 - Identiteetin rakentuminen
 - TPO-opintojen merkitys osana elämänpolkua
 - Opintojen aikana rakentuvat elämäntaidot
 - Rakentava vuorovaikutus
- Opettajan ja rehtorin työn merkityksellisyyden sisäistäminen motivoi
 - Merkitys yksilölle
 - Merkitys yhteiskunnalle

Toivon pedagogiikka: Katsotaan kauas – tehdään lähellä

Helsinki

Toivon pedagogiikka pohjautuu:

- Positiivisen psykologiaan
- Resilienssi-tutkimukseen
- Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin koulu (SchoolWell) -hankkeen tutkimuskonsortion havaintoihin:
toimivat sosio-pedagogiset käytänteet ja hyvä oppiminen edistävät hyvinvointia

Toivon pedagogiikan ydinteemat:

- Hyvän huomaaminen
 - Arvostava vuorovaikutus
 - Vahvuuksien tunnistaminen
 - Sosioemotionaaliset taidot
 - Mahdollisuuksien näkeminen
- [Toivon pedagogiikka | Helsingin kaupunki](#)

PAIKALLISEN TOPS-TYÖN TARKISTUSLISTA

Luvassa yhteinen, merkityksellinen TOPS2028-seikkailu.
Tehdään yhdessä hyvää taiteen perusopetukselle.
Iloa ja voimia kaikille!

Kiitos.

**Kysymyksiä,
kommentteja,
keskustelua.**

petri.lehikoinen@oph.fi
www.oph.fi

Taiteenalakohmainen työskentely pienryhmissä klo 14.00-15.30

- **Musiikki**, Monitoimitila, 1 krs. (Alma Muukka-Marjovuori)
- **Tanssi**, Karppi, 1 krs. (Mia Lappalainen)
- **Kuvataide, Arkkitehtuuri, Mediataiteet**, 3. kerros kahviaula (Mikko Hartikainen)
- **Sanataide, Teatteritaide**, OPH 3064 B Neuvotteluhuone 13 henkilöä (Minna Harmanen)
- **Sirkustaide**, OPH 3065 B Neuvotteluhuone 13 henkilöä (Matti Pietilä)
- **Käsityö**, OPH 3062 B Neuvotteluhuone, 8 henkilöä (Tiia Hintsa)
- **Grupp på svenska** OPH 3078 B Neuvotteluhuone 7 henkilöä (Sofia Stolt)